

بررسی رابطه‌ی بی‌نظمی فضای شهری و تجربه بزه‌دیدگی زنان در شهر یزد

تاریخ پذیرش: 1397/04/15

تاریخ دریافت: 1396/08/17

مهران پارسا مهر،¹ عاطفه عبدی تژاد²

از صفحه 131 تا 150

چکیده

زمینه و هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه‌ی بین بی‌نظمی شهری و تجربه‌ی بزه‌دیدگی زنان شهر یزد صورت گرفته است. برای تبیین مسئله از دیدگاه‌های فعالیت روزمره، شیوه زندگی، آسیب‌شناسی اجتماعی و شرایط جرم آکبوم استفاده گردید.

روش‌شناسی: این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نوع توصیفی - تحلیلی می باشد. داده‌های پژوهش با روش پیمایش و از نمونه‌ای با حجم 336 نفر از بین زنان 15 تا 60 ساله ساکن در شهر یزد به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای متناسب (PPS) با استفاده از فرمول کوکران انتخاب شده‌اند، جمع‌آوری گردیده است.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از آن است که بین متغیر بی‌نظمی شهری در دو بُعد اجتماعی و کالبدی رابطه مستقیم و معناداری با بزه‌دیدگی وجود دارد و رابطه‌ی بین آگاهی و شناخت با بزه‌دیدگی معکوس و معنادار است. همچنین متغیرهای سن، وضعیت حمل‌ونقل و محل سکونت نیز دارای رابطه مستقیم و وضعیفی با بزه‌دیدگی بودند.

نتیجه‌گیری: نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که متغیرهای موجود در مدل قادرند تا 43 درصد از تغییرات متغیر وابسته را تبیین کنند؛ از تمامی متغیرهای وارد شده در مدل رگرسیونی، سه متغیر بی‌نظمی شهری، آگاهی و شناخت و سن معنادار بوده و بی‌نظمی شهری نیز بیشترین تبیین‌کنندگی را داشته است و آگاهی در مرتبه دوم و سن در مرتبه سوم تأثیر است و متغیرهای وضعیت سکونت و حمل‌ونقل دارای تأثیر معناداری نبودند.

واژه‌های کلیدی: امنیت اجتماعی، بزه‌دیدگی، بی‌نظمی شهری، زنان بزه‌دیده، مزاحمت خیابانی.

1- دانشیار دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه یزد (نویسنده مسئول)، parsamehr@yazd.ac.ir

2 - دانشجوی کارشناسی ارشد پژوهش اجتماعی یزد (atefehabdinejad@gmail.com)

در قرن اخیر، گسترش فیزیکی و اجتماعی شهرها و تبدیل شدن آن‌ها به مراکز ناهمگن جمعیتی، اجتماعی و فرهنگی، افزایش میزان ناهنجاری‌های شهری، به‌ویژه در نواحی مرکزی و همچنین افزایش ناهمگنی جمعیتی، اجتماعی و فقر اقتصادی، زمینه بروز آسیب‌های شهری و رشد بی‌رویه و لجام‌گسیخته ناهنجاری‌ها را در شهر پدید آورده است (نصیری، 1382: 87)؛ فضاهای شهری، آن دسته از فضاهای باز عمومی موجود در شهر بوده که بستر تعاملات اجتماعی‌اند. فضایی که به همه شهروندان اجازه می‌دهد که به آن دسترسی داشته و در آن فعالیت کنند (سلیمانی فصیح، 1389: 5) با گسترش شهرنشینی به علت وجود مهاجرت‌های مکرر افراد و تحرک‌های فیزیکی و مکانی‌شان، افراد ساکن در محله‌ها یکدیگر را نمی‌شناسند و روابط رودررو و مستقیم بسیار کمی با یکدیگر دارند درحالی‌که تعاملات و همبستگی مکانیکی در درون محلات و در روابط همسایگان به عنوان مهم‌ترین ابزار نظارتی و کنترلی غیررسمی، می‌تواند از بسیاری از جرائم و بزهکاری‌ها بکاهد (رستگار خالد و دیگران، 1393: 2). از طرفی شرایط عینی و کالبدی زندگی شهری می‌تواند روابط شهروندان با شهر را محدود سازد (علی خواه و شهروندان، به‌ویژه زنان ایجاد کرده است که در رشد آسیب‌های اجتماعی نیز مؤثر بوده‌اند. با گسترش این آسیب‌ها، امنیت رنگ‌باخته و نرخ جرائم بالا می‌رود (رجبی و عظیمی، 1393: 89).

طبق تحقیقات میزان جرائم شهری با درجه توسعه شهر رابطه دارد و به موازات افزایش جمعیت شهری میزان جرائم افزایش می‌یابد (پارسا، 1387: 2). با توجه به رابطه متقابل محیط و رفتار، بدیهی است که ویژگی‌های محیطی در ایجاد احساس امنیت یا ناامنی در استفاده‌کنندگان (افراد) تأثیر بسزایی دارد (شکوری اصل، 1395: 86). زنان نیمی از جمعیت جامعه‌ی بشری را تشکیل می‌دهند و در ادامه‌ی حیات انسانی به‌اندازه‌ی مردان نقش دارند؛ بررسی مشکلات و معضلات جامعه‌ی زنان از اهمیتی به‌مراتب بیشتر از دشواری‌های زندگی مردانه برخوردار است زیرا مواجه شدن زنان با مشکلات فردی و اجتماعی، کل جامعه را با خطر روبرو می‌سازد؛ بنابراین باید توجه داشت که بزه‌دیدگی زنان، صدمات جبران‌ناپذیر جسمانی، روانی، اجتماعی و ... را برای

آن‌ها، خانواده و جامعه به بار خواهد آورد (جوان جعفری بجنوردی و مالدارمحمدحسن زاده مشهدی، 1394: 236). و هرگونه ناآشنایی با این مسائل ممکن است سبب تشدید واکنش‌های زمینه‌ساز در بروز رفتارهای غیرعادی خطرناکی شود که دامن‌گیر جامعه هم می‌شود. امنیت یعنی اینکه یک زن بتواند با آرامش خاطر و آسوده از چیزی که در درجه اول روح و روان و در درجه دوم جسم و مال وی را تهدید کند از حقوق انسانی خود در شهر برخوردار شود و برای حفظ خود مدام به حضور مردان خانواده محتاج نباشد (علی خواه و ربیعی، 1385: 122).

بیان مسأله

مدت‌هاست که این حقیقت پذیرفته شده است که میان جنسیت و بزه‌دیدگی ارتباط وجود دارد؛ به این معنا که جنسیت در تعیین خطر بزه‌دیدگی مؤثر است. بر این اساس متناسب با نوع جرم این احتمال وجود دارد که فردی، صرفاً به دلیل جنسیت خود در معرض خطر شدیدتر بزه‌دیدگی باشد (جوان جعفری بجنوردی و مالدار محمدحسن زاده مشهدی، 1394: 17) برای بزه‌دیده واقع شدن 3 عامل حضور مجرم با انگیزه، وجود قربانی مناسب، فقدان مانع و نبود محافظین قادر در زمان و مکان واحد باید با هم جمع شوند. به نظر می‌رسد در ارتباط با زنان هر سه عامل مذکور وجود دارد، به همین خاطر است که آن‌ها مستعد بالقوه بزه‌دیده واقع شدن هستند (مروتدار و همکاران، 1393: 3) آمار دقیقی از تعرض به زنان وجود ندارد، تعرضاتی که از مزاحمت‌های کلامی تا تجاوز به عنف طبقه‌بندی می‌شود و صفحات روزنامه‌ها نشان می‌دهد که زنان، قربانیان بخش عمده‌ای از این‌گونه جرائم هستند. تعدد مزاحمت و تعرض به عابرین به خصوص زنان و کودکان آن‌هم در مرکز هیاهوی رفت‌وآمدهای شهری و در ساعات عادی روز مبین وجود یک خلأ و کاستی ذاتی در عوامل اجتماعی و فیزیکی شهر است. بررسی‌های صورت گرفته از سوی سازمان ملی جوانان درباره امنیت روانی و اجتماعی زنان جوان 18 تا 29 سال شهر تهران نشان می‌دهد که تنها عده کمی از آن‌ها احساس امنیت می‌کنند، هراس از حضور در ساعات آخر شب، ترس از تنها ماندن در مکان‌هایی مانند پارک، ترس از رانندگان ماشین‌های شخصی یا حرف زدن با مردان ناآشنا، از جمله

تجارب ناخوشایندی است که برای زنان جوان، حس ناامنی می‌آورد (سازمان ملی جوانان، 1390).

مطالعاتی که در این مورد در شهر یزد انجام شده است، مؤید آن است که میزان احساس امنیت جانی زنان در شهر یزد کمتر از مردان بوده (افشانی و ذاکری ماهانه، 1391) و حد بالایی از افراد احساس ناامنی می‌کنند (عربی، 1382) و میزان احساس امنیت زنان یزدی پایین است (حاجی‌زاده میمندی و ترکی، 1392) در حالی که در سال 1386 میزان احساس ناامنی شهروندان یزد در زمینه‌ی عامل اقتصاد فردی، اقتصاد عمومی و امنیت جانی پایین‌تر از حد میانگین کشوری و در عامل امنیت نوامیس بالاتر از میانگین کشوری بود (دلاور و رضایی، 1386: 183).

یزد از جمله شهرهای توسعه‌یافته ایران است که به لحاظ رشد صنعتی و علمی در جایگاه نسبتاً مناسبی در کشور قرار دارد، اما از نظر وضعیت فرهنگی و اجتماعی، سعی بر حفظ سنت‌ها و ارزش‌های محلی خود داشته (افشانی و ذاکری ماهانه، 1391: 87) و نوعی مقابله سنت و مدرنیته را پشت سر می‌گذارد؛ در سرشماری سال 1395 (درگاه ملی آمار ایران، 1395) سومین شهر مهاجرپذیر کشور بوده به طوری که پیش‌بینی می‌شود بر میزان بی‌نظمی شهری آن افزوده شود. یکی از عوامل مهم در تجربه‌ی بزه‌دیدگی زنان، بی‌نظمی فضای شهری هم در سطح فیزیکی و هم اجتماعی است؛ بنابراین در تحقیق حاضر درصدد پاسخ به این سوالیم که چه رابطه‌ای میان بی‌نظمی فضای شهری و تجربه‌ی بزه‌دیدگی زنان در یزد وجود دارد؟

مبانی نظری

نظریه فعالیت روزمره در تحلیل فرآیند بزه‌دیدگی برای توضیح افزایش نرخ جرائم توسط لاری کوهن و مارکوس فلسون¹ (1979) مطرح شده است. مطابق این تئوری، متغیرهایی که فرصت برخورداری از مزایای زندگی را افزایش می‌دهند، فرصت‌های وقوع خشونت و تعدی را هم افزون می‌کنند (مروتدار و قیاسی، 1393: 6) در این نظریه فعالیت‌های اجتماعی و روزمره احتمال وقوع جرم را به همراه دارد. چراکه سبب می‌شود تا مجرمان و قربانیان بیشتر با هم مرتبط شوند و نوعی همگرایی میان مجرمان بانگیزه

1- Lawrence Cohen and Marcus Felson

و آماج مناسب با ایمنی کم ایجاد شود. برخلاف بیشتر نظریه‌ها و دیدگاه‌های جرم‌شناسی که بر شخصیت فردی مجرمان تمرکز می‌کنند، نظریهٔ فعالیت‌های روزمره، زمینه‌های محیطی‌ای را می‌آزماید که جرائم در آن‌ها رخ می‌دهند. بر اساس این نظریه، افرادی که ما با آن‌ها کنش متقابل داریم، مکانی که در آن عبور و مرور می‌کنیم و فعالیت‌هایی که درگیر آن هستیم، در احتمال و توزیع رفتارهای مجرمانه تأثیر می‌گذارد (برنس،¹ به نقل از علیوردی نیا و علیمردانی، 1396: 4) و اعتقاد بر این است که جرم ارتکاب یافته و بزه‌دیدگی با خصوصیات زندگی انسان در ارتباط است. بر این اساس نوع فعالیت‌های افراد مانند کار زنان در جامعه و رفت‌وآمدهای نامناسب، سکونت در حومه شهر و ... برخی را بیشتر از دیگران برای سرقت، قتل، تجاوز و ... مناسب‌تر می‌کند (مروتدار و قیاسی، 1393: 7).

از دیگر تئوری‌های تحلیل فرآیند بزه‌دیدگی می‌توان به نظریه آسیب‌پذیری اشاره کرد که در آن آسیب‌پذیری جنسی که دربرگیرنده میزان آسیب‌پذیری فیزیولوژی و اجتماعی زنان نسبت به مردان است، به عنوان زمینه مناسب بزه‌دیدگی شناخته شده است. زنان بر اساس عنصر ضعف پس از کودکان در رتبه دوم قرار دارند. و در فرآیند جامعه‌پذیری به‌گونه‌ای طبقه‌بندی شده‌اند که نسبت به جرم آسیب‌پذیری بیشتری دارند. گاهی ترس زنان از تجاوز به خود و عدم توانایی در مقابله و دفاع از خود آسیب‌پذیری بیشتری را برایشان به دنبال دارد (رنزتی و مایر؛² به نقل از صادقی فسایی و میرحسینی، 1390: 38).

یکی از تئوری‌های مهم در تحلیل فرآیند بزه‌دیدگی نظریه شیوه زندگی است که توسط فردسن، هیندلنگ و گاروفالو (1978) توسعه یافت. در این نظریه، بزه‌دیدگی متناسب با شیوه و سبک زندگی افراد و عملکرد آنان متغیر است. نوع زندگی افراد نقش کلیدی در آسیب‌پذیری آن‌ها دارد. چراکه هرچه اشخاص شیوه زندگی بازتری داشته باشند احتمال بزه‌دیدگی‌شان بیشتر می‌شود. به‌طوری‌که گاهی افراد با انتخاب فعالیت‌هایی در زمان و مکان خاص و خطرناک و یا رفت‌وآمد با اشخاص بزهکار و در محیط‌های مجرمانه شانس بزه‌دیدگی خود را افزایش می‌دهند (ناصری پشت دربندی، 1391:

1-Branic

2-Renzetti and Maier

20). بی‌نظمی هر جنبه‌ای از محیط فیزیکی و اجتماعی است که برای هر ناظری نشان‌دهنده‌ی کنترل نداشتن بر محیط و توجه نکردن به ارزش‌ها و خواسته‌های دیگرانی است که در فضا سهیم‌اند؛ و بی‌نظمی‌ها تخلف از معیارهای اجتماع‌اند که فرسایش هنجارها و ارزش‌هایی را نشان می‌دهند که به‌طور سنتی پذیرفته شده‌اند (سراج زاده و گیلانی، 1388: 232). فضای شهری صحنه‌ای است که کنش‌ها و فعالیت‌های عمومی زندگی شهری در آن به وقوع می‌پیوندد. خیابان‌ها، پارک‌ها، میدان‌ها و... فضای کنش‌های انسانی در شهرها را شکل می‌دهند: الف) فضای فیزیکی شهر: به آن دست از فضاهایی که نماد و جنبه‌های عینی شهر را به نمایش می‌گذارند و بیشتر متوجه ریخت‌شناسی و شکل‌بندی ساختمان‌ها و خیابان‌ها و... در سطح شهر هست: ب) فضای اجتماعی شهر: شامل مجموعه‌گویی‌هایی است که فضای شهر را از جنبه‌های ذهنی انسانی (رفتارها، کنش‌ها و اخلاقیات) و نحوه نمایش آن‌ها در سطح شهر که کنش‌گران در زندگی شهری ارائه می‌شود، بیان می‌دارد (مدیری، 1385: 1). در بُعد فیزیکی مسائلی چون وجود زباله در خیابان‌ها و جوی آب، دیوار نوشته، خانه‌های نیمه ساخته و مخروبه، زمین‌های خالی و روشنایی محله مورد توجه قرار می‌گیرند. در بُعد اجتماعی نیز می‌توان به پرسه زدن افراد معتاد و مست در محله، فروشندگان مواد مخدر و دسته‌ها پرسروصدا اشاره کرد. به عبارت دیگر، وجود بی‌سازمانی در محله و شهر نشانه‌ای از شکستن هنجارهای رفتاری و کنترل اجتماعی در فضاهای محلی هست (چلبی، 1383: 15) که خطر بزه‌دیدگی را افزایش می‌دهند. شهرها از نظر امنیت، جاذبه‌ای برای زنان ندارند و آن‌ها هنگام تردد در سطح شهر فاقد امنیت جسمی و روحی لازم هستند (کلانتری، 1380: 87). به نظر می‌رسد که علل جرم ماهیتاً اجتماعی وضعی هستند نه ناشی از انحراف اشخاص؛ و از طرفی بزه‌دیده شخصی است که به دنبال رویداد یک جرم به آسیب بدنی، روانی، درد و رنج عاطفی، زیان مالی یا آسیب اساسی به حقوق بنیادی خود دچار شده باشد (رایجیان، 1384: 15). تعریف ارائه‌شده توسط گروه قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی شرایط اجتماعی را در محیط اجتماعی و محیط فیزیکی خلاصه کرده است و از طرفی آکبلوم¹ پنج عامل زیر را مرتبط با موقعیت دانسته است که بر وقوع جرم و بزه‌دیده شدن مؤثرند:

آماج جرم - که شامل شخص یا مالی است که آسیب‌پذیر، حمایت‌کننده یا جاذب جرم هستند؛

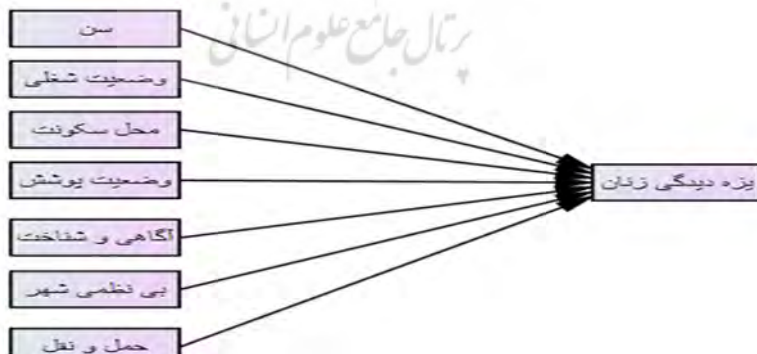
محل آماج جرم - شامل ساختمان، اتاق یا کانتینری که در برابر عملیات اجرایی جرم آسیب‌پذیر بوده وسایل ارزشمندی در آن وجود باشد.

محیط فیزیکی مناسب برای جرم - که از نظر عقلانی و تاکتیکی برای بزهکاران مطلوب و برای پیشگیران جرم نامطلوب بوده و می‌تواند جاذب جرم بوده یا انگیزه برای ارتکاب ایجاد کند؛

غیبت پیشگیران جرم - یعنی غیبت اشخاص یا سازمان‌های رسمی یا غیررسمی که مانع ارتکاب جرم شوند. حضور عوامل مشوق جرم، یعنی عواملی که وجود آن‌ها احتمال ارتکاب جرم را خواه سهواً، خواه از روی بی‌احتیاطی و خواه از روی عمد بیشتر می‌کند. به نظر می‌رسد زنان به خاطر زن بودن خویش و بی‌نظمی فضای شهری چه به لحاظ کالبدی و چه به لحاظ اجتماعی این شرایط را به‌خوبی فراهم می‌کنند در نتیجه احتمال بزه‌دیدگی زنان بیشتر است؛ و ما با ترکیب این نظریات سعی در بررسی مسئله مطرح‌شده داریم.

مدل مفهومی پژوهش

با توجه به مبانی نظری و پیشینه مورد مطالعه، مدل مفهومی پژوهش به شرح زیر ارائه می‌گردد.

شکل 1- مدل مفهومی پژوهش

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر در زمره‌ی تحقیقات کمی است که از حیث معیار زمان از نوع تحقیقات مقطعی، از نظر هدف، کاربردی و به لحاظ وسعت پهنانگر محسوب می‌گردد. با توجه به اینکه هدف تحقیق حاضر، بررسی رابطه‌ی بی‌نظمی شهری و تجربه‌ی بزهکاری در بین زنان در فضای شهری یزد است از روش پیمایش استفاده شده است. واحد تحلیل در این پژوهش فرد و تحلیل در سطح خرد است. جمعیت آماری زنان 15 تا 60 ساله ساکن شهر یزد است که برای تعیین حجم نمونه، پس از انجام پیش‌آزمون روی 30 نفر از دانشجویان و به دست آوردن واریانس، نمونه با فرمول زیر محاسبه شد.

$$n = \frac{t^2 s^2 (1/96)^2 (0/55)}{d^2 (0/0063)} = 335/37 = 336$$

حجم نمونه برای این پژوهش 336 محاسبه شد و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در این تحقیق، از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای متناسب (PPS) استفاده شده است بدین صورت که ابتدا سه منطقه شهرداری یزد به عنوان سه خوشه اصلی در نظر گرفته شد و در مرحله‌ی بعد خیابان‌ها و میدان‌ها اصلی هر منطقه از شهرداری در حکم بلوک برای خوشه‌ها در نظر گرفته شد و در مرحله‌ی آخر به روش تصادفی، پاسخگویان که 336 نفر برآورد گردیده بودند مورد مطالعه قرار گرفتند. پرسشنامه از نوع محقق ساخته بوده و در سنجش متغیرها، از طیف لیکرت استفاده شده است که پایایی آن از طریق آزمون آلفای کرونباخ سنجیده شد. برای روایی آن نیز از روش اعتبار صوری و سازه‌ای استفاده شده است. داده‌ها توسط نرم‌افزار SPSS¹ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. برای بررسی فرضیات از آزمون‌های همبستگی پیرسون، تحلیل واریانس یک‌طرفه، تی تک نمونه‌ای و رگرسیون همزمان به منظور تعیین سهم متغیرهای مفروض در تبیین واریانس متغیر تحت مطالعه، استفاده گردید. نتایج سنجش پایایی مقیاس‌های پژوهش در جدول زیر نشان داده می‌شوند:

جدول شماره 2- مقدار ضریب آلفای کرونباخ هر سازه

آلفای کرونباخ	تعداد موارد	قیاس
74/	7	محل زندگی
80/	9	وضعیت حمل و نقل
79/	6	بی‌نظمی اجتماعی
88/	8	بی‌نظمی کالبدی
91/	10	مزاحمت خیابانی
87/	7	تعرض به زنان
85/	4	آدم‌ربایی
86/	4	جرایم علیه اموال
85/	9	آگاهی و شناخت

یافته‌های پژوهش

الف) یافته‌های توصیفی

کمترین سن پاسخگویان 15، بالاترین سن 60 و میانگین 25/89 سال بوده است که از 336 پاسخگو 19 و 20 ساله‌ها هر کدام با 11 درصد بیشترین پاسخگو بوده‌اند. 53/6 درصد از آن‌ها مجرد، 44/1 درصد متأهل، 1/5 درصد مطلقه و 9/ درصد بیوه بودند. 1/2 درصد بی‌سواد، 7/7 درصد ابتدایی و راهنمایی، 42/3 درصد متوسطه و دیپلم، 45/2 درصد فوق‌دیپلم و لیسانس و 3/6 درصد فوق و بالاتر، 11 درصد مهاجر و 89 درصد بومی بوده‌اند. 5/4 درصد دخانیات مصرف کرده و 4/2 در منازل سازمانی، 0/22 مستأجر و 73/8 در منزل شخصی زندگی می‌کردند. 2/7 درصد به صورت تمام‌وقت و 3/8 درصد پاره‌وقت شاغل بوده، 16/1 درصد بیکار به دنبال کار، 39 درصد بیکار و 26/2 درصد خانه‌دار و 7/7 درصد سایر بوده‌اند. 34/5 درصد چادری بدون آرایش، 25/6 چادری با آرایش، 17/3 مانتویی بدون آرایش، 19/3 مانتویی با آرایش، 3/3 مانتویی با آرایش زیاد بوده‌اند.

جدول 3- توزیع درصدی ابعاد متغیر بی‌نظمی شهری و متغیر بزه‌دیدگی

متغیر	میانگین	واریانس
بی‌نظمی اجتماعی	24/62	29/93
بی‌نظمی کالبدی	17/79	48/11
مزاحمت خیابانی	40/20	81/37
تعرض به زنان	28/32	19/19

متغیر	میانگین	واریانس
آدم‌ربایی	18/97	4/93
جرایم اموال	18/42	7/80

با توجه به جدول بالا پاسخگویان بی‌نظمی کالبدی بیشتری نسبت به بی‌نظمی اجتماعی را در شهر یزد گزارش کرده و مزاحمت‌های کلامی با میانگین 20/40 بالاترین میزان بزه‌دیدگی پاسخگویان را نشان می‌دهد؛ تعرض به زنان، آدم‌ربایی و جرایم اموال در مرتبه‌های بعدی قرار دارند.

ب) یافته‌های استنباطی

در این بخش، برای بررسی فرضیه‌ها از آزمون‌های ضریب همبستگی، تحلیل واریانس یک‌طرفه، تی‌تک نمونه‌ای و رگرسیون چندمتغیره استفاده شده است.

فرضیه‌های مقایسه‌ای

جدول 4- بررسی تفاوت میزان بزه‌دیدگی بر حسب وضعیت شغلی وضعیت پوشش

فرضیه	گروه‌ها	فراوانی	میانگین	انحراف معیار	F	سطح معناداری
وضعیت شغلی	شاغل (تمام‌وقت)	9	111/5	12/3	3/34	0/006
	شاغل پاره‌وقت	28	104/5	18/1		
	بیکار دنبال کار	54	106/3	17/2		
	بیکار نه دنبال کار	131	109/0	15/3		
	خانه‌دار	88	115/0	12/3		
	سایر	26	109/1	17/1		
وضعیت پوشش	چادری بدون آرایش	116	115/1	80/8	18/59	0/000
	چادری با آرایش	86	110/7			
	مانتویی بدون آرایش	58	110/4			
	مانتویی با آرایش	65	103/8			
	مانتویی با آرایش زیاد	11	80/8			

با توجه به کمی بودن متغیر اصلی (بزه‌دیدگی) و اسمی چند مقوله‌ای بودن متغیرهای مستقل (وضعیت اشتغال، وضعیت پوشش) از آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه استفاده شد؛ و همان‌طور که در جدول نشان داده شده است با توجه به میانگین و مقدار معناداری کمتر از 05/00 نتایج جدول تحلیل واریانس یک‌طرفه وضعیت شغلی نشان

می‌دهد که بین میانگین بزه‌دیدگی زنان خانه‌دار با شاغلان پاره‌وقت و بیکاران دنبال کار تفاوت معناداری وجود دارد.

همچنین نتایج جدول تحلیل واریانس یک‌طرفه وضعیت پوشش نیز نشان می‌دهد بین میانگین بزه‌دیدگی زنان چادری بدون آرایش با مانتویی با آرایش و مانتویی با آرایش زیاد، زنان چادری با آرایش با مانتویی با آرایش و مانتویی با آرایش زیاد، زنان مانتویی بدون آرایش با مانتویی با آرایش زیاد و بین میانگین بزه‌دیدگی زنان مانتویی با آرایش با مانتویی با آرایش زیاد تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول 5- بررسی میانگین بزه‌دیدگی بی‌نظمی شهری در یزد

فرضیه	میانگین	سطح معناداری	میانگین نظری	کمترین داده	بیشترین داده
میزان بزه دیدگی	109/88	0/000	90/19	50/39	125/0
بی‌نظمی شهری	54/56	0/000	70/50	15/0	70/0

برای محاسبه تفاوت میانگین از آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده شده است با توجه به سطح معناداری کمتر از 05/ بین میانگین نظری و نمونه تفاوت معناداری وجود دارد به طوری که میانگین بزه‌دیدگی (109/88) بیشتر از میانگین نظری است و فرضیه رد می‌شود. همچنین بین میانگین نظری و نمونه در متغیر بی‌نظمی شهری تفاوت معناداری وجود دارد (sig= 0/000) به طوری که میانگین بی‌نظمی شهری (54/56) از میانگین نظری کمتر است و فرضیه تأیید می‌گردد.

فرضیه‌های رابطه‌ای

جدول 6- بررسی همبستگی متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق

فرضیه	ضریب پیرسون	سطح معناداری
سن	/133	0/014
محل سکونت	/280	0/000
حمل و نقل	/283	0/000
بی‌نظمی اجتماعی	/628	0/000
بی‌نظمی کالبدی	/544	0/000
آگاهی و شناخت	-0/213	0/000
بی‌نظمی شهری	0/630	0/000

همان‌طور که در جدول 6 مشخص است بین همه‌ی متغیرهای ذکرشده با میزان بزه‌دیدگی زنان رابطه معناداری وجود دارد ($\text{sig} < 0/05$) اما در متغیر آگاهی و شناخت این رابطه معکوس و ضعیف است ($r = -0/213$) و رابطه‌ی بین سن، محل زندگی فرد، وضعیت حمل‌ونقل و بزه‌دیدگی معنادار اما مستقیم و ضعیف است. بیشترین رابطه با بزه‌دیدگی را بی‌نظمی شهری ($r = 0/630$) و دو بُعد آن دارد که این رابطه مستقیم و شدید است.

جدول 7- بررسی همبستگی بی‌نظمی اجتماعی با ابعاد بزه‌دیدگی

فرضیه	ضریب پیرسون	سطح معناداری
مزاحمت خیابانی	/559	0/000
تعرض به زنان	/548	0/000
آدم‌ربایی	/476	0/000
جرایم علیه اموال	/451	0/000

با توجه به جدول 7 رابطه‌ی میان بی‌نظمی اجتماعی و ابعاد بزه‌دیدگی معنادار ($0/000 < 0/05$) و جهت رابطه مستقیم و شدت آن‌ها متوسط (بین 3/ تا 6/) است؛ که این رابطه با مزاحمت خیابانی با $r = /559$ و تعرض به زنان $r = /548$ بیشتر و با جرایم علیه اموال $r = /451$ از همه کمتر است.

جدول 8- بررسی همبستگی بی‌نظمی کالبدی با ابعاد بزه‌دیدگی

فرضیه	ضریب پیرسون	سطح معناداری
مزاحمت خیابانی	/510	0/000
تعرض به زنان	/440	0/000
آدم‌ربایی	/364	0/000
جرایم علیه اموال	/401	0/000

با توجه به جدول 8 رابطه‌ی میان بی‌نظمی کالبدی و ابعاد بزه‌دیدگی معنادار ($0/000 < 0/05$) و جهت رابطه مستقیم و شدت آن‌ها متوسط (بین 3/ تا 6/) است؛ که این رابطه با آدم‌ربایی از همه کمتر و با مزاحمت خیابانی از همه بیشتر است.

جدول 9- تحلیل رگرسیونی (همزمان¹) متغیرهای پیش‌بین میزان بزه‌دیدگی

sig	t	ضرایب استاندارد		B	متغیر
		Beta	Std.Error		
/000	11/545	..	5/426	62/63	مقدار ثابت
/005	2/819	/119	/068	/192	سن
/060	-1/890	-/100	/078	-/312	محل سکونت
/606	/516	/025	/165	/058	وضعیت حمل‌ونقل
/003	-2/974	-/127	/112	-/285	آگاهی و شناخت
/000	12/546	0/656	/096	1/000	بی‌نظمی شهری

بر اساس آزمون رگرسیون چند متغیری به روش همزمان در تعیین میزان بزه‌دیدگی چنانچه در جدول مشاهده می‌شود، از بین ضرایب استانداردشده‌ی متغیرهای مستقل، بی‌نظمی شهری با (0/656=بتا)، آگاهی و شناخت با (0/127=-بتا) و سن با (0/119=بتا) به ترتیب بیش‌ترین سهم را در میزان بزه‌دیدگی دارند؛ و دو متغیر وضعیت سکونت و وضعیت حمل‌ونقل دارای رابطه‌ی معناداری نبودند. از روی مجموع متغیرهای مستقل موجود ضریب هم‌بستگی چندگانه $R=0/659$ و مقدار ضریب تعیین 0/43 به‌دست‌آمده است؛ یعنی از روی متغیرهای مستقل معنی‌دار موجود در مدل می‌توان 0/43 درصد واریانس بزه‌دیدگی را تعیین کرد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی پژوهش حاضر، بررسی جامعه‌شناختی رابطه‌ی میان بی‌نظمی شهری و تجربه بزه‌دیدگی زنان در شهر یزد با استفاده از ترکیب نظریات فعالیت‌های روزمره، شیوه زندگی، آسیب‌شناسی اجتماعی و شرایط وقوع جرم آکیلوم بوده است. برای سنجش این نظریات هفت متغیر در نظر گرفته شد و با در نظر گرفتن نه فرضیه اصلی، هر یک از این متغیرها به‌طور جداگانه بررسی شده‌اند. تحلیل رگرسیونی چندگانه‌ی میزان بزه‌دیدگی نشان می‌دهند که از هفت متغیر مستقل، سن، محل سکونت، وضعیت حمل‌ونقل، وضعیت پوشش، وضعیت شغلی، آگاهی و شناخت و بی‌نظمی شهری سه متغیر سن، آگاهی و شناخت و بی‌نظمی شهری تأثیرگذار بوده‌اند؛ و این متغیرهای مستقل، به‌طور هم‌زمان 43 درصد از تغییرات متغیر بزه‌دیدگی را پیش‌بینی کرده‌اند.

طبق نظریه فعالیت روزمره، کار و حضور زنان در جامعه هم‌زمان که فرصت‌های تازه‌ای را برای آنان فراهم می‌کند احتمال بزه‌دیده شدن آن‌ها را به خاطر دامنه ارتباطات و محل عبور و مرور آنان بیشتر می‌کند. در این تحقیق فرض تفاوت میزان بزه‌دیدگی پاسخگویان برحسب وضعیت شغلی تأیید شد یعنی افراد خانه‌دار به‌طور معناداری بیشتر از بقیه افراد بزه‌دیده شده‌اند که نشان می‌دهد آنچه که بر بزه‌دیدگی مؤثر است میزان زمان صرف شده و مکان‌هایی است که افراد وقت خود را در آن می‌گذرانند؛ که با تحقیق جوان جعفری بجنوردی و همکاران (1395) در مورد اشتغال زنان در مشاغل کاذب، در کارگاه‌های دور از شهر، در محیط‌های ناشناخته و غیررسمی و فاقد نظارت و حتی کار شبانه آن‌ها فی‌نفسه به‌منزله‌ی عاملی خطرزا بوده و زنان را به ورطه‌ی قربانی شدن می‌کشاند مطابقت دارد. طبق نظریه شیوه زندگی، نوع پوشش و ارتباطات افراد بر احتمال بزه‌دیدگی آنان مؤثر است؛ و در این تحقیق نیز افرادی که با آرایش و پوشش بازتر ظاهر می‌شوند بیشتر بزه‌دیده شدند؛ که با تحقیق جوان جعفری بجنوردی و همکاران (1395) مطابقت دارد. با توجه به شرایط فرهنگی حاکم بر شهر یزد محققان تصور داشتند که میانگین بزه‌دیدگی در این شهر سنتی کم باشد؛ اما با توجه به مهاجرپذیری و روند رو به رشد پذیرش دانشجو و تفاوت‌های فرهنگی آن‌ها با مقصد شاهد تغییرهای فرهنگی و در نتیجه افزایش بزه‌دیدگی بوده‌ایم. به‌گونه‌ای که فرضیه کم بودن میانگین بزه‌دیدگی زنان در شهر یزد دلالت داشت رد شد. فرض کم بودن میانگین بی‌نظمی شهری در یزد تأیید شد. می‌توان گفت این موضوع تا حدی تحت تأثیر پنداشت افراد و از طرف دیگر بافت کالبدی متناسب شهر با شرایط جغرافیایی آن باشد. و این امر با تحقیق بیات (1395) که به نتیجه رسید در مناطق مختلف شهر تهران، پنداشت‌های متعددی از امنیت وجود دارد؛ مطابقت دارد. طبق نظریه شیوه زندگی سن از عوامل مؤثر بر سبک زندگی افراد است و جوانان به خاطر سبک زندگی ریسک‌پذیری بیشتر دارند و احتمال بزه‌دیده شدن آن‌ها بیشتر است که البته این تأثیر در برخی ابعاد بزه‌دیدگی بیشتر است. بیات (1395) در تحقیق خود به این نتیجه رسید که با توجه به سن پنداشت از امنیت متفاوت است و جوان جعفری بجنوردی و همکاران (1395) نیز به این نتیجه رسیدند که میان سن، تحصیلات و حجاب با میزان بزه‌دیدگی زنان در برخی از جرائم علیه اشخاص ارتباط معکوس وجود

دارد؛ زیرا از میان افراد نمونه، زنان جوان، کم حجاب، بی‌سواد یا ناآگاه موارد بیشتری از بزه‌دیدگی را در جرائم علیه اشخاص نسبت به دیگران اعلام کردند. اما در فرض بزه‌دیدگی با سن همبستگی دارد گرچه تأیید شد اما این رابطه ضعیف است و در تحلیل رگرسیونی درصد تبیین‌کنندگی آن بسیار پایین بود. طبق نظریات مطرح‌شده جداسازی پیاده‌رو و سواره، ازدحام جمعیت و وضعیت ناوگان عمومی اگر مناسب نباشد احتمال بزه‌دیده شدن را افزایش می‌دهد چراکه گمنامی و فرصت فرار را فراهم می‌کند اما در شهر یزد میزان تأثیر آن بر بزه‌دیدگی کم بود.

در نظریه فعالیت روزمره، عنصر نهایی لازم برای وقوع جرم، نبود نگهبان توانمند است و فرض ما که بر همبستگی بین میزان بزه‌دیدگی و آگاهی و شناخت افراد همبستگی دلالت داشت به صورت معکوس معنادار بود. یعنی آگاهی و نگرش افراد به تعاملات همسایگی، حقوق و وظایف خود می‌تواند تعیین‌کننده میزان ارتباطات افراد با همسایگان بوده و با توجه به ایجاد کنترل غیررسمی میزان بزه‌دیدگی را کاهش دهد؛ که به‌طور غیرمستقیم و در تقابل مفهوم بزه‌دیدگی با امنیت با تحقیق بیات (1395) تطابق دارد. همچنین همبستگی میزان بزه‌دیدگی و بی‌نظمی شهری دلالت داشت و مهم‌ترین فرض تحقیق بود تأیید شد بی‌نظمی شهری در هر دو بُعد آن با ابعاد بزه‌دیدگی داری رابطه مستقیم و متوسطی بود و بیشترین تأثیرگذاری را بر آن داشت؛ که با تحقیق منصوری و همکاران (1396) مطابقت داشته است.

پیشنهادها

در کل گفتنی است با توجه به اینکه تحقیقات قبل در مورد بی‌نظمی شهری بیشتر در حوزه معماری و جغرافیا بوده و یا تنها ابعادی از بزه‌دیدگی یا بی‌نظمی مورد بررسی قرار گرفته است ما درصدد تبیین بزه‌دیدگی براساس بی‌نظمی شهری برآمده‌ایم. نتایج نشان می‌دهند چنانچه در نظریات و شرایط وقوع جرم آکبلوم مطرح‌شده است موقعیت و عوامل محیطی در بزه‌دیده شدن فرد تأثیر به‌سزایی دارند و مطابق نظریه شیوه زندگی و فعالیت روزمره نبود کنترل غیررسمی، (محل سکونت، آگاهی و شناخت) متناسب نبودن فضای شهری (بی‌نظمی کالبدی) که احتمال دیده شدن را فراهم کند

- برای زنان میزان بزه‌دیدگی و به تبعه آن احساس امنیت آنان را کاهش می‌دهد. که با توجه به این نکات پیشنهادات زیر مطرح می‌گردد.
- در نظر گرفتن شرایط خاص زنان و عامل جنسیت و اختصاص مکان مناسب با این شرایط به مغازه‌ها و پارک‌ها؛
  - افزایش ناوگان عمومی در دسترس، به خصوص اتوبوس‌های مجهز و محل‌های برای انتظار متناسب با شرایط آب و هوایی یزد؛
  - روشنایی مناسب معابر بخصوص در پارک‌ها و پیاده‌روهای مناطق خلوت شهر؛
  - سیاست‌های تشویقی جهت افزایش تعاملات با همسایگان برای افزایش کنترل غیررسمی؛
  - آگاه کردن زنان از حقوق خویش و تشویق به مراجعه به مراجع قانونی؛
  - افزایش سطح آگاهی و فرهنگی ساکنان شهر به خصوص با آموزش در مدارس؛
  - فعال کردن ساختمان‌های متروکه و یا محصور کردن آن‌ها؛
  - گسترش امکانات رفاهی و پراکنده کردن آن‌ها در مناطق مختلف برای جلوگیری از ازدحام جمعیت در مناطق مرکزی شهر؛
  - با توجه به اینکه در یزد زنان خانه‌دار بیشتر از افراد دیگر بزه‌دیده شده بودند؛ که نشان از زمان صرف شده‌ی این زنان برای فرزندان، خرید و شرایطی دارد که باعث می‌شود آن‌ها وقت بیشتری را در مکان‌های عمومی صرف کنند لازم به تغییر نگرش جوانان و فرهنگ‌سازی و آگاهی آنان نسبت به وجود قانون مجازات برای متلک و انواع جرائم علیه زنان است تا آنان با آسودگی بیشتری به انجام کارهای روزمره خویش بپردازند.

- احمدی، سیروس؛ نیکدل، فریبرز؛ حیدری، علی و کرمی، عصمت (1393). «بررسی رابطه میزان کنترل اجتماعی و بی‌نظمی در بین شهروندان شهر دهدشت». پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی سال سوم، شماره پیاپی 8، شماره 2، پاییز و زمستان، صص 35-44.
- افشانی، سید علیرضا و ذاکری همامنه، راضیه (1391). «مطالعه تطبیقی میزان احساس امنیت اجتماعی زنان و مردان ساکن شهر یزد». زن در توسعه و سیاست، دوره ده، شماره 3، پاییز، صص 145-162.
- بیات، بهرام (1396). «تبیین ارتباط میان فضای شهری و احساس امنیت اجتماعی در شهر تهران». مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران، دوره شش، شماره 2، تابستان، صص 329-350.
- پارسا، غفار (1387). «امنیت و فضای شهری». انتشارات روزنامه اعتماد ملی. دوره پنجم، 1/5، شماره 698
- جوان جعفری بجنوردی، عبدالرضا و شاهیده، فرهاد (1393). «نقش زنان بزه‌دیده در ارتکاب جرائم جنسی (با تکیه بر قوانین و مقررات کیفری و رویه قضایی ایران)». پژوهش حقوق کیفری، سال دوم، شماره 7، تابستان، صص 41-71.
- حاجی‌زاده میمندی، مسعود و ترکی، سیمین (1392). «بررسی رابطه بین بهره‌مندی از وسایل ارتباط جمعی و احساس امنیت اجتماعی در زنان شهر یزد». پلیس زن، شماره 20، بهار و تابستان، صص 56-68.
- حمیدی‌فر، علیرضا؛ عباسی، قدرت‌اله و رحمانی جوانمرد، سمیرا (1396). «بررسی رابطه سلامت عمومی و نگرش به پلیس با ترس از جرم شهروندان». فصلنامه پژوهش‌های دانش انتظامی، سال نوزدهم، شماره 3، پاییز، صص 147-166.
- درگاه ملی آمار ایران (1395). سرشماری نفوس و مسکن. الگوی جایجایی 4,300,988 نفر جمعیت در داخل کشور طی سال‌های 1390-1395
- دلاور، علی و رضایی، علی محمد (1386). «بررسی مقایسه‌ای احساس امنیت در تهران بزرگ، یزد و کل کشور». فصلنامه امنیت، سال پنجم، شماره 4، تابستان.
- رایجیان اصل، مهرداد (1384). بزه‌دیده‌شناسی حمایتی. تهران: دادگستر.
- رستگار خالد، امیر؛ سلمانی بیدگلی، مسعود و آران دشتی، سمیه (1393). «بررسی رابطه‌ی سرمایه اجتماعی همسایگی با احساس امنیت محله‌ای - مطالعه موردی شهر آران و بیدگل». مجله مطالعات جامعه‌شناختی شهری، سال چهارم، شماره 11، صص 91-126.

- سوری، احمد (1395). «مقایسه و رتبه بندی مقیاس‌های سلامت عمومی زنان بزه‌دیده جرم با زنان عادی در شهر تهران». دو فصلنامه پژوهش‌های انتظامی-اجتماعی زنان و خانواده، سال چهارم، شماره 1، بهار و تابستان، صص 5-19.
- شاهوندی، الهام (1395). «تبیین جامعه‌شناسی ترس از جرم در بین زنان در فضای شهری تهران». دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه یزد.
- شاهیده، فرهاد و جوان جعفری، عبدالرضا. (1393). «پیشگیری وضعی از بزه‌دیدگی زنان در جرائم جنسی». فصلنامه دانش انتظامی خراسان شمالی سال اول، شماره 2، تابستان.
- شکوری اصل، شیده (1395). «ترس از جرم در بانوان در فضاهای شهری نمونه موردی: محله‌های مخصوص و سلامت». پژوهش‌نامه زنان، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، سال هفتم، شماره 2، تابستان، صص 108-85.
- شکوری اصل، شیده (1395). «شناسایی ویژگی‌های محیطی تأثیرگذار بر احساس امنیت بانوان در فضاهای شهری مطالعه موردی: محلات مخصوص و سلامت، منطقه 11 شهر تهران». فصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات شهری، شماره 21 زمستان.
- صادقی فسائی، سهیلا و میرحسینی، زهرا (1390). «بررسی عوامل مؤثر بر بزه‌دیدگی زنان شهر تهران». فصلنامه زن در توسعه و سیاست، پژوهش زنان، دوره نهم، شماره 1، صص 35-62.
- صفاریان، محسن؛ مرادی، گلمراد و نریمانی، مریم. (1395). «بررسی عوامل جامعه‌شناختی مؤثر بر میزان مزاحمت‌های خیابانی مورد مطالعه شهر کرمانشاه». فصلنامه علمی - پژوهشی زن و جامعه، سال هفتم، شماره 1، بهار.
- صفائی پور، مسعود؛ پیری، فاطمه؛ امانپور، سعید و شجاعیان، علی (1395). «بررسی احساس امنیت زنان در پارک‌های شهری با تأکید بر شاخص‌های محیطی (کالبدی) و اجتماعی (نمونه موردی شهر ایلام)». پلیس زن، شماره 23.
- عظیمی، فاطمه (1395). «رابطه ترس از جرم و سلامت عمومی در زنان شهر زنجان». دو فصلنامه پژوهش‌های انتظامی-اجتماعی زنان و خانواده، دوره چهارم، شماره 1، بهار و تابستان، صص 20-34.
- علیخواه، فردین و نجیبی ربیعی، مریم (1385). «زنان و ترس از جرم در فضاهای شهری». فصلنامه علمی پژوهشی رفاه اجتماعی، سال ششم، شماره 2.
- علیوردی نیا، اکبر و علیمردانی، منا (1396). «کاربست تجربی نظریه فعالیت‌های روزمره در بررسی رفتارهای انحرافی دانشجویان». جامعه‌شناسی کاربردی، سال بیست و هشتم، شماره پیاپی شصت‌وهفت، شماره 3، پاییز.

- کریمی لنجی، زهرا (1393). «بزهکاری و بزه‌دیدگی زنان مطلقه در شهر اصفهان». پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشگاه قم.
- کریمی، زهرا و غلامی، نبی‌اله (1395). «مطالعه موردی رابطه طلاق و بزهکاری و بزه‌دیدگی زنان مطلقه در شهر اصفهان». فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم (علمی-ترویج). سال یازدهم، شماره 40، پاییز، صص 61-8.
- مروتدار، حامد و قیاسی، محمد حسین (1393). «مهاجرت جرم و بی‌نظمی اجتماعی». فصلنامه علمی تخصصی دانش انتظامی خراسان رضوی، دوره ششم، شماره 26، زمستان/دی، صص 138-123.
- منصوری، فردین؛ غنیمتی، حسن و نوfer، زینت (1396). «رابطه فضاهای بی‌دفاع شهری با افزایش جرائم شهری در شهر کرمانشاه». پژوهشنامه جغرافیای انتظامی، سال پنجم، شماره 18، تابستان، صص 1-135.
- نادری، احمد؛ شیرعلی، ابراهیم و قاسمی کفرودی، سجاد. (1393). «بررسی حس تعلق محله‌ای و نقش آن در مشارکت اجتماعی (نمونه موردی: محله نعمت‌آباد)». مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران، سال ششم، شماره 3، تابستان.
- ناصری پشت دربندی، ش.ا. (1391). بزه‌دیده و انواع آن در سیاست جنایی ایران. <http://www.daneshju.ir/forum/sitemap/t-171407.html>
- نصیری، معصومه (1382). «اعتیاد و رابطه آن با مشاغل شهری». فصلنامه تحقیقات جغرافیای، شماره 70، صص 18.
- Gardner, N. Cui, J. & Coiacetto, E. (2017). Harassment on public transport and its impacts on women's travel behaviour. Australian Planner, 54(1), 8-15.
- Lee, A. (2017). Gender, Everyday Mobility, and Mass Transit in Urban Asia. Mobility in History, 8(1), 85-94.
- Mellgren, C. Andersson, M. & Ivert, A. K. (2017). "It Happens All the Time": Women's Experiences and Normalization of Sexual Harassment in Public Space. Women & Criminal Justice, 1-20.

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی